

LUND UNIVERSITY

Hjärnan bakom Maxlab

Samuelsson, Jan

2011

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Samuelsson, J. (2011). Hjärnan bakom Maxlab.

Total number of authors:
1

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

F: 648

• **TIPSA SYDSVENSKAN 71234**

- Bil & Trafik
- Bostad
- Mera Jobb
- Resor

• [sök]

• torsdag 15 september 2011

- Lund 15°C
- Kontakt
- Kundservice

Lund

Hjärnan bakom Maxlab

Text: Jan Samuelsson

Publicerad 5 september 2011 7.37 Uppdaterad 5 september 2011 8.58

Lund.

Lundaprofessorn Mikael Eriksson har fått KTH:s stora pris på 1 miljon kronor. – Jag ser priset som en signal till fortsatt samarbete, säger Mikael Eriksson som är mannen bakom Maxlab.

När Mikael Eriksson var 8–9 år och bodde i Östergötland fick han elektronikinstrument av sin morbror och lärde sig koppla elektronik. Han fick också en transistorradio av morbrodern.

– Det var på 1950-talet då transistorer var väldigt dyra och jag undrade om vi inte skulle vänta med att köpa till de blev billiga. Då svarade morbror Hannes: nej, man ska alltid vara först. Och det tog jag åt mig. Han gjorde stor intryck på mig, minns Mikael Eriksson.

Morbrodern var den fyrfaldige professorn Hannes Alfvén som 1970 fick dela Nobelpriset i fysik. Hans och systersonens akademiska vägar har efter transistorhistorien korsats oväntat.

Trots inspirationen från morbrodern utmärkte sig inte Mikael Eriksson under gymnasiestudierna. Han kallar sig "ganska slätstruken". Men han bestämde sig i alla fall för att flytta till Lund 1967 för att läsa matematik. Planen var att stanna ett par terminer och sedan dra vidare. Men han blev kvar.

– Jag började doktorera i kärnfysik och när den 50 meter långa synkrotronen vi använde skulle rationaliseras bort fick jag i uppdrag att räkna på hur en ny, liten, microtron skulle se ut, berättar Eriksson.

Räklandet blev hans avhandling. Han jobbade i Lund men disputerade på KTH (Kungliga Tekniska Högskolan) i Stockholm. Handledaren kom från Alfvénlaboratoriet – uppkallat efter morbror Hannes.

– Men det var ingen svågerpolitik bakom detta. Han var i USA då, försäkrar Eriksson.

Microtronen var klar 1985 och det var i precis rätt tid. Max I, som maskinen kallades, fick en flygande start när forskareliten kom till Lund för att använda den.

– Att bygga Max är det svåraste projektet jag fått igenom, säger Mikael Eriksson och tillägger med skratt att en kollegas mammas mangel användes för limma ihop plåtar till hembygget Max I.

Det blev fler Max. 1995 var Max II klar och 2005 Max III. Och 2015 ska tremiljardersbygget Max IV vara klart.

– Med Max I–III har vi legat jämsides med de andra anläggningarna. Med Max IV kommer vi att hamna före alla andra.

Naturvetenskaplig forskning är annars ett ämnesfält där lärosätena i Mälardalen historiskt är mycket starkare än Lund. Varför byggs då Max IV i Lund?

– Lund är lite 60-tal. Det bara ångar på hela tiden. Jag fattar inte riktigt hur, säger han och gör ett nytt försök att utveckla sin hypotes och hamnar i en organisationsmodell:

– Det finns två nationella laboratorier i Sverige: ett inom Chalmers i Göteborg och Max i Lund. Om vi tittar runt om i världen har Tyskland, Frankrike, England ett tiotal labb i varje land. Men som forskningsinstitut ligger de isolerade från universiteten. Det var faktiskt Tage Erlander som kom på den här idén att lägga de nationella laboratorierna inom universiteten. Han var otroligt förutseende.

Också tillgängligheten för studenter är viktig, enligt Eriksson.

– Vi har hela tiden studenterna som det friska blodet som går igenom den här kroppen. Studenterna kan man använda för att göra utredningar och komma med nya idéer.

Du är 66 år, hur länge blir du kvar?

– Jag ska vara kvar tills Max IV kommit igång. Sedan ska jag trappa ned. Vara kvar som rådgivare men ägna mig mer åt mina hobbyer, paddla längs Höga Kusten, åka Vasaloppet och sånt. Och jag ligger efter med trädgården. Jag kallar det en naturtomt.

Det har tidigare knorrats på universiteten norr om Lund över att så mycket forskningssatsningar hamnat i Lund. Men Mikael Eriksson säger att attityden har förändrats och att han i fredags fick KTH:s stora pris på 1 miljon kronor ser han som en signal till fortsatt och ökat samarbete.

– Sverige är ett litet land. Så vi måste samarbeta.

Och så var det morbror Hannes igen. Han har också fått KTH:s stora pris.

Mikael Eriksson

Ålder: 66 år.

Familj: hustru, tre barn, fyra barnbarn.

Bor: på landet mellan Höör och Hörby, nära Ludvigsborg.

Yrke: professor på Maxlab.

Hobbies: paddla, åka skidor och skridskor.

Större eller mindre text

Rekommendera

8 personer rekommenderar detta.

0

•

Om cookies

Så hanterar Sydsvenskan cookies

•

Fler kanaler

Vi finns i mobilen, i läsplattan och som PDF-tidning.

•

Live

Besök oss och lär dig hur vi jobbar

•

Stjärnkortet

Allt om Sydsvenskans förmånskort

•

Om Sydsvenskan